

Środa, 10 marca 2010 r.

Sytuacja społeczeństwa obywatelskiego i mniejszości narodowych na Białorusi

P7_TA(2010)0055

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie sytuacji społeczeństwa obywatelskiego i mniejszości narodowych na Białorusi

(2010/C 349 E/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, w szczególności rezolucję z dnia 17 grudnia 2009 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wnioski dotyczące Białorusi, do których doszła Rada ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych na posiedzeniu w dniu 17 listopada 2009 r., zgodnie z którymi przedłużono zawieszenie stosowania zakazu wydawania wiz wobec niektórych urzędników białoruskich, w tym wobec prezydenta Alaksandra Łukaszenki, i rozszerzono środki ograniczające do października 2010 r.,
 - uwzględniając wyniki 2996. posiedzenia Rady Spraw Zagranicznych z dnia 22 lutego 2010 r. oraz oświadczenie wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Catherine Ashton z dnia 16 lutego 2010 r. na temat sytuacji Związku Polaków na Białorusi,
 - uwzględniając deklarację w sprawie partnerstwa wschodniego wydaną przez Radę Europejską w dniu 19 marca 2009 r. oraz wspólną deklarację ze szczytu partnerstwa wschodniego w Pradze w dniu 7 maja 2009 r.,
 - uwzględniając Konwencję ramową Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych z dnia 1 lutego 1995 r.,
 - uwzględniając międzynarodowe zasady i normy dotyczące praw mniejszości narodowych, zwłaszcza te zawarte w międzynarodowych konwencjach dotyczących praw człowieka, takich jak Akt końcowy z Helsinek z dnia 1 sierpnia 1975 r. (rozdział 1.VII), Dokument spotkania kopenhaskiego w sprawie ludzkiego wymiaru z dnia 29 czerwca 1990 r. oraz Paryska karta nowej Europy z dnia 21 listopada 1990 r.,
 - uwzględniając debatę parlamentarną na temat Białorusi przeprowadzoną w dniu 24 lutego 2010 r. oraz misję delegacji ad hoc Parlamentu Europejskiego na Białoruś w dniach 25-27 lutego 2010 r. i jej ustalenia,
 - uwzględniając art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 15 lutego 2010 r. na Białorusi aresztowano 40 działaczy, głównie członków Związku Polaków na Białorusi (ZPB), w tym Andżelikę Borys (prezes ZPB), Igora Bancera (rzecznika prasowego ZPB), Mieczysława Jaśkiewicza (wiceprezesa), Andrzeja Poczobuta (prezesa Rady Naczelnej ZPB) oraz Anatola Lebidźkę, przywódcę opozycyjnej Zjednoczonej Partii Obywatelskiej na Białorusi, aby uniemożliwić im udział w procesie dotyczącym Domu Polskiego w Iwieńcu; mając na uwadze, że do dnia 20 lutego wszyscy ci działacze zostali uwolnieni,
- B. mając na uwadze, że ZPB pod kierownictwem Andżeliki Borys, która została dwukrotnie demokratycznie wybrana w 2005 i 2009 r., jest nieuznawany przez władze państwowe, a od 2005 r. jest obiektem systematycznych ataków i prześladowań, oraz mając na uwadze, że jego członków regularnie oskarża się o nielegalną działalność i stawia im się zarzuty karne,
- C. mając na uwadze, że władze białoruskie użyły sił milicyjnych wobec członków ZPB w Grodnie w 2005 r. i w Iwieńcu w 2010 r.,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2009)0117.

Środa, 10 marca 2010 r.

- D. mając na uwadze, że władze białoruskie uniemożliwiły udział w procesie Teresy Sobol, prezes oddziału ZPB w Iwieńcu, przedstawicielom ZPB, którzy zostali wezwani do stawienia się na posiedzeniu sądu jako świadkowie,
- E. mając na uwadze, że dyskryminacja Związku Polaków kierowanego przez Andżelikę Borys, największej organizacji pozarządowej działającej na Białorusi, jest symptomatyczne dla ogólnego traktowania społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznej opozycji na Białorusi,
- F. mając na uwadze, że mieszcząca się w Grodnie spółka Polonica, którą kieruje Andżelika Borys, stanowiąca jedyne źródło finansowania ZPB, została ukarana grzywną 71 mln białoruskich rubli za rzekome naruszenie przepisów podatkowych i obecnie grozi jej bankructwo,
- G. mając na uwadze, że władze białoruskie uznają Stanisława Siemaszkę za pełnoprawnego przywódcę Związku Polaków i deklarują poparcie dla organizacji pod jego kierownictwem, którą polska społeczność uznaje za nielegalną,
- H. mając na uwadze, że przedstawiciele instytucji europejskich, m.in. Jerzy Buzek, przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Catherine Ashton, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej / wysoka przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, oraz Cecilia Malmström, komisarz ds. wewnętrznych, a także polski parlament i francuskie ministerstwo spraw zagranicznych, wyrazili zaniepokojenie ostatnimi działaniami władz białoruskich wobec ZPB i potępili użycie sił milicyjnych wobec jego członków,
- I. mając na uwadze, że te działania władz białoruskich są sprzeczne z międzynarodowymi standardami ochrony mniejszości narodowych, określonymi m.in. w Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych z dnia 1 lutego 1995 r., a jednocześnie Białoruś zintensyfikowała działania przeciwko członkostwu w tej organizacji,
- J. mając na uwadze, że wspólna deklaracja ze szczytu partnerstwa wschodniego w Pradze, podpisana przez Białoruś, stanowi w ust. 1, iż „uczestnicy szczytu praskiego zgadzają się, że podstawą partnerstwa wschodniego będzie zobowiązanie się do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, takich jak demokracja, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności”,
- K. mając na uwadze, że w swoich konkluzjach z dnia 17 listopada 2009 r. Rada Europejska uznaje, iż pojawiły się nowe możliwości dialogu i pogłębionej współpracy między Unią Europejską a Białorusią z myślą o wspieraniu rzeczywistych postępów na drodze do demokracji i przestrzegania praw człowieka, oraz w związku z tym potwierdza swoją gotowość do pogłębienia stosunków między Unią Europejską a Białorusią pod warunkiem osiągnięcia dalszych postępów na drodze ku demokracji, przestrzeganiu praw człowieka i praworządności, a także do wspierania Białorusi w realizacji tych celów,
1. wyraża głęboki niepokój w związku z niedawnym naruszeniem w Republice Białorusi praw człowieka przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności członków Związku Polaków, i solidaryzuje się z obywatelami, którzy nie mogą korzystać w pełni z przysługujących im praw obywatelskich;
 2. potępia akcję milicji oraz procesy sądowe przeciwko Związkowi Polaków i wszelkie podejmowane przez władze białoruskie próby narzucenia nowego przywództwa polskiej społeczności; wzywa władze białoruskie do ponownej legalizacji Związku Polaków na Białorusi pod kierownictwem Andżeliki Borys oraz do dopilnowania, aby jego mienie zostało mu zwrócone w odpowiednim czasie;
 3. powtórnie wyraża zainteresowanie otwartym i zorganizowanym dialogiem z Białorusią, pod warunkiem że demokratyzacja systemu politycznego na Białorusi doprowadzi do konkretnych rezultatów i będzie odzwierciedleniem poszanowania praw człowieka i praworządności;
 4. nawołuje Białoruś do przestrzegania międzynarodowych i związanych z członkostwem w OBWE zobowiązań w zakresie ochrony i wspierania praw zamieszkujących ją mniejszości; jednocześnie wzywa władze do poprawy warunków funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie w odniesieniu do wolności słowa i zgromadzeń, sytuacji niezależnych środków przekazu, w tym dostępu do internetu, oraz rejestracji organizacji pozarządowych, w perspektywie przygotowania i umożliwienia wolnych i uczciwych wyborów samorządowych w dniu 25 kwietnia 2010 r.;

Środa, 10 marca 2010 r.

5. ponawia swój apel zawarty w poprzednich rezolucjach, zwłaszcza tych z dnia 15 stycznia i 17 grudnia 2009 r., o zagwarantowanie wolności słowa i zrzeszania się oraz zapewnienie swobody rejestracji partii politycznych, takich jak Białoruska Demokracja Chrześcijańska, wolności wyznania, a także stworzenie warunków sprzyjających działalności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych (takich jak „Wiasna”) i niezależnych mediów na Białorusi;
6. wzywa władze Białorusi do uwolnienia działaczy politycznych, jak Andrej Bandarenka, oraz więźniów sumienia, jak Iwan Michajłau i Artiom Dubski, do wycofania środków restrykcyjnych wobec aktywistów społeczeństwa obywatelskiego, jak Tatiana Szapučko – uczestniczka forum społeczeństwa obywatelskiego partnerstwa wschodniego – oraz do powstrzymania się od środków mających na celu kontrolę treści białoruskich stron internetowych;
7. podkreśla, że dialog między UE i Białorusią może przynieść wzajemne korzyści, i wyraża przekonanie, że można wesprzeć Białoruś w uzyskaniu maksymalnych korzyści z partnerstwa wschodniego, szczególnie w jak najskuteczniejszym wykorzystaniu środków przyznanych w ramach tego programu na projekty w zakresie infrastruktury i energii oraz projekty społeczne, a także poprzez stosowanie innych instrumentów i strategii politycznych UE, pod warunkiem że władze białoruskie zobowiążą się do wprowadzenia faktycznych zmian w dziedzinie swobód obywatelskich, demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka, zwłaszcza praw mniejszości narodowych;
8. przypomina, że Unia Europejska wykazała się już znaczną otwartością w stosunkach z Białorusią, która wyraża się między innymi włączeniem jej do partnerstwa wschodniego; przypomina, że powodzenie tej współpracy zależy od postępów rządu Białorusi na drodze do demokratyzacji i poszanowania praw człowieka, w tym również praw mniejszości;
9. wskazuje, że jeżeli władze białoruskie będą przestrzegać podstawowych praw człowieka i spełniać kryteria odnoszące się do demokracji, Białoruś skorzysta z:
 - zawarcia i ratyfikacji umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Białorusią,
 - skutecznego wykorzystania instrumentów finansowych UE, takich jak instrumenty Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI),
 - rozszerzenia finansowania ze środków Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) na projekty w Białorusi, w tym z udziałem podmiotów państwowych,
 - przywrócenia ogólnego systemu preferencji (GSP+) dla Białorusi,
 - uzyskania kolejnej transzy pożyczki stabilizacyjnej z Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW),
 - wznowienia negocjacji w sprawie przystąpienia Białorusi do WTO,
 - poparcia rozszerzenia programu OECD o Białoruś;
10. przywiązuje duże znaczenie do liberalizacji życia politycznego i obywatelskiego na Białorusi i podkreśla, że dalsze naruszanie praw człowieka i praworządności na Białorusi może prowadzić do rewizji podejścia UE do tego kraju, w tym również do ponownego nałożenia sankcji;
11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządów państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, zgromadzeniom parlamentarnym OBWE i Rady Europy, Sekretariatowi Wspólnoty Niepodległych Państw oraz parlamentowi i rządowi Białorusi.